

เกล็ดความรู้ในการจัดการและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในพื้นที่เมือง

การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเป็นหนทางหนึ่งในการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน เนื่องจากต้นไม้เป็นทั้งแหล่งดูดซับก๊าซพิษ ทั้งยังผลิตก๊าซออกซิเจน และสร้างสมดุลด้วยการลด อุณหภูมิของพื้นที่นั้นๆ ลงอย่างน้อย ๒ องศาเซลเซียส

ประโยชน์พื้นที่สีเขียว

ประโยชน์ของพื้นที่สีเขียว พื้นที่สีเขียวโดยทั่วไป หมายถึงพื้นที่ที่มีพืชพรรณเป็นองค์ประกอบหลัก และสีเขียวของต้นไม้เป็นสีที่ให้ความรู้สึกสบายตา ไม่ดูร้อนแรงหรือเศร้าซึม โดยมีผลการศึกษาวิจัยยืนยันว่า การอาศัยอยู่ใกล้บริเวณพื้นที่สีเขียว หรือบริเวณที่ยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่ เช่น สวนสาธารณะ หรือ สนามเด็กเล่น สามารถลดอัตราการป่วยจากปัญหาสุขภาพจิตได้อย่างชัดเจน การมีพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเมือง ทำให้บรรยากาศโดยทั่วไปดูร่มรื่น สวยงาม ลดความแข็งกระด้างของสิ่งปลูกสร้าง ลดความตึงเครียดทางจิตใจ โดยเฉพาะพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเมืองไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ต่างก็อำนวยความสะดวกนานาประการ ดังที่มีการจำแนกประโยชน์ของพื้นที่สีเขียวได้ดังนี้ คือ ช่วยปรับปรุงคุณภาพอากาศ เนื่องจากต้นไม้ช่วยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เพื่อใช้ในกระบวนการสังเคราะห์แสง ขณะเดียวกันก็จะปลดปล่อยก๊าซออกซิเจนออกมา ต้นไม้จึงทำหน้าที่เสมือนปอดที่ฟอกอากาศให้บริสุทธิ์ ต้นไม้ยังช่วยลดสารมลพิษต่าง ๆ และฝุ่นละอองในอากาศ ต้นไม้ช่วยลดอุณหภูมิของเมือง เพราะการคายน้ำของต้นไม้ และร่มเงาที่ช่วยปกป้องรังสีจากดวงอาทิตย์ ทำให้อุณหภูมิความร้อนลดลง รากต้นไม้ยังช่วยลดการพังทลายของดินริมตลิ่งโดยการยึดเกาะกับดิน ซึ่งการปลูกต้นไม้ในทิศทางที่เหมาะสม จะช่วยด้านกระแสความเร็วของลมหรือเปลี่ยนทิศทางลม เรือนพุ่มของต้นไม้จะเป็นตัวดูดซับเสียง และรองรับการสะท้อนของเสียง การปลูกต้นไม้ที่หลากหลายชนิด ยังก่อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ และเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิด การปลูกต้นไม้ตามแนวถนนในตำแหน่งที่เหมาะสมช่วยลดการสะท้อนของแสงไฟจากยานพาหนะที่แล่นสวนทางมา ที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างที่มีการจัดภูมิทัศน์ด้วยการปลูกต้นไม้ มักจะทำให้มีมูลค่าสูงขึ้น นอกจากนี้ พื้นที่สีเขียวยังช่วยเพิ่มความสวยงามร่มรื่น ความเป็นธรรมชาติให้แก่บ้านเมือง และยังสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ สำหรับผู้ที่อยากให้พื้นที่สีเขียวช่วยบรรเทาโรคภัยไข้เจ็บ เช่น โรคเบาหวาน โรคไมเกรนและวิงเวียน รวมถึงอาการทางร่างกายเล็กน้อยอื่น ๆ ที่ไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้อย่างชัดเจน การอาศัยอยู่ในบ้านภายในรัศมี ๑ กิโลเมตรจาก

พื้นที่สีเขียวมีส่วนช่วยได้ ส่วนโรคติดก้างวล โรคติดเชื้อในระบบทางเดินอาหาร และ บรรดาอาการเล็กน้อยที่ไม่สามารถวินิจฉัยเป็นโรคได้ จะสามารถบรรเทาลง แม้ว่า บ้านที่อาศัยอยู่จะห่างจากพื้นที่สีเขียวถึง ๓ กิโลเมตร ท่านผู้ฟังคะ สองโรคที่ได้รับ ผลดีมากที่สุดจากการใกล้ชิดธรรมชาติ คือ โรคติดก้างวล กับโรคซึมเศร้า โดยทีม นักวิจัยให้ความเห็นว่าพื้นที่สีเขียวเหล่านี้ช่วยลดความเครียด และเปิดโอกาสให้ผู้คน ได้มาพบปะพูดคุยกัน นอกจากนั้น บางคนยังสามารถรวมกลุ่มออกกำลังกายกันได้อีก ด้วย เห็นอย่างนี้แล้ว คงต้องหาซื้อบ้านอยู่ใกล้ ๆ สวนสาธารณะ หรือพยายามทำให้ บริเวณโดยรอบบ้านเป็นพื้นที่สีเขียว

ประเภทพื้นที่สีเขียวที่ควรจัดทำ พื้นที่สีเขียวนันทนาการ ได้แก่ สวนสาธารณะ ลานกีฬากลางแจ้ง ลานคนเดิน พื้นที่สีเขียวภูมิทัศน์ สวนหย่อม พื้นที่สีเขียวส่วนบุคคล พื้นที่สีเขียวในเขตที่อยู่อาศัย พื้นที่สีเขียวในเขตย่านการค้า/ ย่านธุรกิจ พื้นที่สีเขียวในเขตแรงงาน พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์ พื้นที่จอดรถ พื้นที่ฝังกลบและทิ้งขยะ บริเวณบำบัดน้ำเสีย พื้นที่ควบคุมน้ำท่วมและทางระบาย น้ำ พื้นที่สีเขียวแนวกันชน/พื้นที่สีเขียวที่ป้องกัน การขยายตัวของเมือง สู่พื้นที่ต่อ เมือง พื้นที่วัดและโบราณสถาน พื้นที่ศาสนสถานทุกศาสนา พื้นที่โบราณสถาน/ พื้นที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ พื้นที่สีเขียวของสถานที่ราชการ/ สถานศึกษา / โรงพยาบาล

พื้นที่ป่า ป่าในเมือง พื้นที่สีเขียวเป็นริ้วราว ผังแม่น้ำและผังคลอง ริ้วแนวทาง เดิน/เขตทางเท้า แนวถอยร่นอาคาร เส้นทางจักรยาน เส้นทางธรรมชาติ เส้นทาง ทิวทัศน์ เขตสาธารณูปโภคของเมือง พื้นที่สีเขียวอื่นๆ พื้นที่ว่างเปล่า พื้นที่ย่าน การค้า/ย่านอุตสาหกรรมรกร้าง พื้นที่สีเขียวเพื่อการท่องเที่ยว พื้นที่สีเขียวเพื่อ การอนุรักษ์ธรรมชาติ พื้นที่สีเขียวพิเศษ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต แหล่ง เรียนรู้พืชพรรณธรรมชาติ

พื้นที่สีเขียว 6 ประเภท

แบ่งตามคุณลักษณะและการใช้ประโยชน์

ตามแนวทางการปฏิบัติงาน
เพื่อขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน
ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)

รายละเอียดเพิ่มเติม

แนวทางการปฏิบัติงาน ระยะที่ 2
(พ.ศ. 2566 - 2570)

Scan
QR Code

1

พื้นที่สีเขียวสาธารณะ

อาทิ สวนสาธารณะ สวนชุมชน
สวนหย่อม สวนพฤกษศาสตร์ สวนเด็กเล่น

2

พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์

ได้แก่ พื้นที่สีเขียวส่วนบุคคล
พื้นที่สีเขียวในสถาบัน
พื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณะ

3

พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วทาง ตามแนวสาธารณูปการ

อาทิ พื้นที่ริ้วทางสัญจรทางบก บริเวณรถไฟ
เกาะกลางถนน เขตทางรถไฟ
และพื้นที่ริ้วทางสัญจรทางน้ำ บริเวณริมแม่น้ำ

4

พื้นที่สีเขียว เพื่อเศรษฐกิจของชุมชน

อาทิ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ
พื้นที่สีเขียวที่เป็นแหล่งผลิตอาหารแก่ชุมชน
ประเภท ไร่ นา สวนผลไม้ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

5

พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ

อาทิ พื้นที่ป่า ป่าธรรมชาติ
พื้นที่สีเขียวบนเนินเขา
พื้นที่ชุ่มน้ำ บึง แหล่งน้ำ

6

พื้นที่สีเขียวที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ หรือรอการพัฒนา

อาทิ พื้นที่สีเขียวที่ปล่อยรกร้าง

จัดทำและเผยแพร่โดย:
กลุ่มงานพื้นที่เฉพาะและพื้นที่เป้าหมายพิเศษ
กองอำนวยการบูรณาการและพื้นที่เฉพาะ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

